

Module (Course Syllabus) Catalogue 2023-2024

College/ Institute	Khabat Technical Institute	
Department	Information technology	
Module Name	Kurdology and Human rights	
Module Code	KUR101	
Degree	Technical Diploma ☐ / ☐ Bachler ☐ High Diploma ☐ Master ☐ PhD ☐	
Semester	1th	
Qualification	Applied Linguistics	
Scientific Title	Assistant Lecturer	
ECTS (Credits)	5	
Module type	Prerequisite ☐ Core ☐ Assist. ☐ / ☐	
Weekly hours	4	
Weekly hours (Theory)	(3)hr Class	(1)Total hrs Workload
Weekly hours (Practical)	()hr Class	()Total hrs Workload
Number of Weeks	12	
Lecturer (Theory)	Muhammad khaleel rahman	
E-Mail & Mobile NO.	Muhammad.rahman@epu.edu.iq 07504540010	
Websites	www.epu.edu.iq	

Course Book

Course Description

ئامانچ له خویندنی ئەم پرۆگرامه ناساندنی زانستی کوردۆلۆجییه به قوتابییان و باسکردنی ئەو بابەتانهیه که په یوهستن به لیکۆلینهوه دەربارهی کورد و شارەزایی کردنی قوتابییان به چه مک و دەربراوو تایبه ته کانی په یوهست بهم بابەته (کوردۆلۆجی)، که مه بهست لیبی شارەزا کردنی قوتابییه له بنه ما گشتییه کانی کوردۆلۆجی و ناساندنی وهک زانستیکی سهر به خو و له هه مان کاتدا په یوهستدار به لایه نه کانی تره وه، ههروه ها پیدانی زانیارییه به قوتابییان و خویندکارانی کورد، تا شارەزاییان دەربارهی زمان و ئەدهب و جوگرافیا و میژوو و ئاین کلتور و ره چه له کی کورد هه بیته و بیته کارناسانییهک و بهرچاو پوونیییهک بو خویندکاران.

ئامانجی ناساندنی مافه کانی مرۆفه به شیوه یه کی گشتی و پوخت، ههروه ها بابەته کان باسی له دهستیکی په ره سه ندنی مافه کانی مرۆف و جو له ی و ئاراسته ی ره هه نده کانی له کومه لگه ی مرۆفایه تیدا، ههروه ها خستنه روو و دیاریکردنی ئاستی یاسا "ئاسمانی و ئاینی و شارستانیییه کانه له پابه ندبوونیان به به ها و بنه ما گشتییه کانی مافی مرۆف، هاوکات باسی په ره سه ندنی مافه کانی مرۆف له قوناغ و سه رده مه جیاوازه کانی، وهک سه ده کانی (ناوه راست و پۆشنگه ری و هاوچه رخ) ههروه ها باس له دانپیدانانی نیوده وه له تی به مافه کانی مرۆف له ریگای ریکخراوه نیوده وه له تییه کاندا، له پیشه نگی هه موویان دانپیدانانی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان به ماف و ئازادییه کان ده خه یه روو، ههروه ها باسی دیموکراسی و جو ره کانی و مافی چاره ی خو نووسین و گشت ئەو نه هه مه تییه نه ی که گه له که مان به سه ری هاتوو له قوناغه جیاوازه کانی ژیا نی به شیوه ی ئەنفال و جینۆساید که دژی میله ته که مان کراوه له ژیر دهستی ده سه لاته سه مکاره کانی یه ک به دوای یه ک. ههروه ها ناساندنی جیندهر و تیوره کانی.

<p>Course objectives</p>	<p>ئامانجى تايپه تى كورس</p> <p>ئامانجى تايپه تى كورس برىتتپه له فېربوونى ناوه روكى هەر بابەتتېك له كه له ماوهى سالىكى خويندن كه ددرېت به قوتابپيان. ههروهها هاندان و ئاراسته كردنى قوتابى به شيويهك كه ههولبدات زياتر و چاكترا ئاگادار بى له و توپزپنه وه و ليكولپنه وانهى كه وهكو ئه رشيفيكت، رابردووى نه ته وه كه مان پيكتدههين. ههروهها هه بوونى زانپارى دهر بارهى زمان به تايپه تى زمانى نه ته وه، هوكارپكن بو بونپاتنانى زانستى هه ر تاكپكى كومه لگه. جگه له مه ئاراسته كردنى قوتابپيان و هاندانپان بو په پره و كردنى رپنووسى په كگرتوى كوردى و پاكتردنه وه زمانى كوردى له وشهى بپنگانه بو به رز كردنه وهى ههستى به رپرسياره تى هه ر تاكپك له دروستكردنى زمانى ستانداردى كوردى، ههروهها په كپكى تر له ئامانجه كانمان ئه وه په كه وا قوتابپيان شاره زاپپه كى زور باشپان دهر بارهى فولكلور و ئه ده بپياتى مپله ته كه مان هه بپت و ئاشنابن به كولتوورى مپله ته كه پان و رپز له داب و نه رپته كه هى بگرن و بپپارپزن. ئه مانه هه موو به سه ر په كه وه هوكارپك ده بن بو ئاشناپه تپه كى زياتر به رزكردنه وهى ئاستى متمانه و جو شدانى ههستى نه ته واپه تى لاپ قوتابى.</p>
<p>Student's obligation</p>	<p>له سه ر قوتابى پپووسته به شدارى به رده و امپپان هه بپت له پروسهى وانه گوتنه وه دا ئه وپش به وه لامدانه وهى ئه و پرسيارانهى كه له لاپن ماموستاوه ئاراسته پان ده كرتت، ههروهها ئه نجامدانى (چار) كوپز و پپشكه شكردى دوو سيمپنار و ئه نجامدانى چوارئه ركى ماله وه و دووراپورت و تاكپكردنه وهى مپت تپرم و كو تاپى وهرن،</p>
<p>Required Learning Materials</p>	<p>به كاره پپنانى (پاوه رپوونت)، له رپگهى داتاشوو، بو ناو نپشانه سه ره كپپه كان و سه ردير و پپناسه و پوخته و دهرئه نجامه كان، بو پولپنكردنى بابته كان و راقه و رپونكردنه وهى خاله گرنگ و پپووسته كانن و پپراى هپنانه وهى نمونهى پپووست له سه ر بابته كان. ههروهها به كاره پپنانى پپنووسى ماجپك و ته ختهى سپى، رپگا جپاوازه كانى فېربوون و كاركردنى قوتابپان به شيويهى گروهه و مپتوده كانى فېربوونو به شدارى پپكردنى قوتابپيان له هپنانه وه و</p>

	<p>نووسینه وهی نمونه کاندایا. هاوکات پیدانی سه رچاوهی به که لک، بۆ ئه وهی بتوانرئ له گه ل وانه که دا هاوکاریک بی بۆ روونکردنه وه و گه یاندنی بابه ته که و کارکردنی قوتابیان به شیوهی گروپ به سه رپه رشتیکردنی ماموستا.</p>				
Evaluation	Task	Weight (Marks)	Due Week	Relevant Learning Outcome	
	Assignments	Homework	10		%10
		Class Activity	2		%2
		Report	8		%8
		Seminar	8		%8
		Essay			
		Project			
	Quiz	8		%8	
	Lab.				
	Midterm Exam	24		%24	
	Final Exam	40		%40	
Total	100		%100		
Specific learning outcome:	<p>دهره نجامی فیروبونی قوتابیان له م کورسه</p> <p>له دواى ته و او بوونی ئه م کورسه چاوه روانی ئه وه له قوتابیان ده کریت:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ده رگایه کی مه عریفی و زانستی بدوزنه وه بۆ تیگه یشتن و ده ستخستنی زانیاری له سه ر نه ته وه که مان. 2. توانای تیگه یشتنی هه بیته له هه موو به شه جیا جیاکانی وه کو زمان، ئه ده ب، کولتوو رو میژوو، جوگرافیا، ئاین، یاساکانی مافی مرؤف... 3. ئه وه هه سته نیشتمانییه ی لا دروست ده بیته که پیویسته ده کات هه نگاویک بنیته بۆ پاککردنه وه ی زمانی کوردی له وشه ی بیگانه و پاراستنی زمانه که ی بۆ نه وه کانی داها توو. 4. درک به وه ش ده کات که وه ک تاکیکی کومه لگه پیویسته چ هه ولیک بدات بۆ رزگارکردنی نه ته وه ی کورد له قه یرانی نه بوونی زمانی ستاندارد و پاراستنی ئه ده ب و کولتوو ری و داب و نه ریتی کورده واری که وا به شیکه له و میژوه ی که کورد شانازی پیوه ده کات و گه شه به زمان ئه وه ب و کولتوو ره باشه کان بدات و کولتوو ری خراپ سه رکۆنه بکات، وه کو تاکیکی چالاکی ناو 				

كۆمەلگە.

دوای كۆتایی ھاتنى ئەو كۆرسە لە فېربونى بابەت (مافى مرۆف):

1. دەرەنجامى باشى بۇ قوتابيان دەبىت لە فېربونى ئەو زانستە گرنگە بەھەموو شىوازەكانىيەو.
2. نەھىشتنى ئەو كەموكوورپانەى كە قوتابى ھەيەتى لەو بارەو ھەيە بۇ فېربونى ماف خەلك و خاك و ولات.
3. بۇ قوناغەكانى خويندن سوودى زۆرى ھەيە لە ھۆشياركردنەو ھەيە پىنگەياندى كادىرى چالاک لەو بواری ھۆشياركردنەو ھەيە كۆمەلگە لە بارەى مافەكانى مرۆف.
4. ئاشنا دەبى بەماددەوبرگەكانى مافى مرۆف و جارنامەى جىھانى مافەكانى مرۆف و رىزليگرتنى مافى خەلك و نەتەو جىاوازانەكان و ئاينە جىاوازانەكان.
5. شارەزابونى قوتابى لە ياساكانى جىنۆسايدومىژووى كىمىباران و جىنۆسايدى ئىزدىيەكان و ياساكانى مافى مرۆف دەرھەق بەم تاوانە نىو دەولەتياىنە.

Course References:

1. كوردۆلۆجى، پ.ى. سەلام ناوخۆش و نەرىمان عەبدولا و ئىدرىس عەبدولا، چاپى چوارەم، چاپخانەى منارە، ھەولير، ۲۰۰۹.
2. كوردناسى، م. سەرسام خەليل عومەر و م. شاکر رەزا، چاپى يەكەم، چاپخانەى شەھاب، ھەولير، ۲۰۱۸.
3. كوردۆلۆجى، د. عەبدولواھىد موشىر دزەبى، چاپى يەكەم، چاپخانەى پاك، ھەولير، ۲۰۱۱.
4. مىژووى ئەدەبى كوردى، عەلائەدىن سەجادى، چاپى دووھەم، ۱۹۷۱.
5. ئەدەبى كوردى و ھونەرەكانى ئەدەب، د. شوكرىيە رەسول، مطابع التعليم العالى، ۱۹۸۹.
6. علاءالدين سجادى، مىژووى پەخشانى كوردى، چاپى يەكەم.

چاپخانهی وهزارهتی پهروهرد، ههولیر/ ۲۰۰۰.

۷_ د.مارف خهزنه دار، میژووی ئهدهبی کوردی، بهرگی یهکه م، چاپی دووه م، چاپخانهی ئاراس، ههولیر/ ۲۰۱۰.

۸_ د.مارف خهزنه دار، میژووی ئهدهبی کوردی، بهرگی پینجه م، چاپی دووه م، چاپخانهی ئاراس، ههولیر/ ۲۰۱۰

۹_ عبدالصمد اسلام طه، رهنگدانه وهی ئهدهب له گوڤاری هاواردا-

۱۹۳۲_۱۹۴۲ چاپی یهکه م، چاپخانهی وهزارهتی پهروهرد ۲۰۰۲.

۱۰_ د.ئیدریس عهبدو لالا، ئهدهبی میلی و فولکلوری، بهرگی دووه م، چاپخانهی حاجی هاشم، ههولیر/ ۲۰۱۴

۱۱_ سابیره شهید، چیرۆکی کوردی_ رهخنه و لیکۆلینه وه، چاپی دووه م، ناوهندی ئاویربوچاپ و بلاوکردنه وه/ ههولیر/ ۲۰۱۶

۱۲_ د.فهاده پیربال، کورد له دیدی رۆژهه لاتنسه کانه وه، بهرگی یهکه م، چاپی دووه م، ۲۰۲۰ چاپخانهی تاران.

۱۳_ میژووی کورد و کوردستان، محهمه مهردۆخی کوردستانی، و. عهبدو له کهریم محهمه سه عید، چاپی دووه م، خانهی چاپ و بلاوکردنه وهی چوارچرا. سلیمانی، ۲۰۰۷

۱۴_ میژووی ئهدهبی کوردی، د. مارف خهزنه دار، بهرگی یهکه م، دهزگای چاپ و بلاوکردنه وهی ئاراس، ۲۰۱۰.

۱۵_ التنظیم القانوني لضمانات حقوق الانسان و حرياته، د.کاوه یاسین سلیم، مکتب الجامعی الحدیث، الاسکندریه، ۲۰۱۸

۱۶_ حقوق الانسان تطوره و مضمونه و حمايته، د.ریاض عزیز هادی، ۲۰۱۷

۱۷_ اليات التنظيم الدولي لحماية حقوق الانسان، طاهر بو جلال، ۲۰۱۳

۱۸_ حقوق الانسان، د.ماجد راغب الحلو، دار الجامعة الجديدة،

الاسكندرية، ٢٠٠٦.

Course topics (Theory)	Week	Learning Outcome
چه مک و پیناسه ی کوردۆلۆجی	یهکهم	
زمان چیه و پیناسه ی زمان و پهیدابوونی زمان	دووم	
گریمانهکانی پهیدابوونی زمان, ئه رکهکانی زمان, تاییه تمهندی زمان	سێیهم	
ئاستهکانی زمان, رینووس و فۆنیمهکانی زمانی کوردی	چوارهم	
له باره ی زمانی کوردی, خیزانه زمانهکانی جیهان و شوینی زمانی کوردی	پینجهم	
زارهکانی زمانی کوردی, زمانی ستاندارد کوردی	شه شههم	
ئه ده ب, پیناسه ی ئه ده ب, رهگه زهکانی ئه ده ب	حهو تههم	
ئه ده بی سه رزاری, ئه ده بی نوسراوی کوردی (شیعروپه خشان) میژووی رۆژنامه گه ری کوردی.	هه شتههم	
قوناخهکانی ئه ده بی کوردی (کلاسیک, نوی, هاوچه رخ)	نۆیهم	
میژووی کورد و کوردستان, میرنشینهکانی کورد, کولتور دابو نه ریتی کورد.	ده یههم	
له باره ی باشووری کوردستانه وه, جوگرافیای کوردستان, سنوری کوردستانی گه وره.	یازدهم	
تۆبۆگرافیای کوردستان (چیاکان, گردهکان, ده شتهکان) ئایینی کوردستان له کۆن وله ئیستادا.	دوازدهم	
Practical Topics	Week	Learning Outcome
مافی مرۆف (چه مک و پیناسه)	یهکهم	
میژووی مافی مرۆف (سه ره له دان و پیتشکه وتنی مافی مرۆف)		
پۆلینکاری مافی مرۆف _ جۆرهکانی مافی مرۆف _ خه سه له تهکانی	دووم	

مافی مروڤ		
سەرچاوه کانی مافی مروڤ_ سەرچاوه نیشتمانیه کان (دهستورویاساکان)، سەرچاوه نیودهوله تییه کان (رئیکه تنامه و پهیماننامه نیودهوله تییه کان)	سئیهم	
پاراستنی مافی مروڤ (له حاله تی ئاشتی و شه پ) میکانیزمی پاراستن و بهرنگار بوونه وهی پیشیلکاری مافه کانی مروڤ	چارهم	
جینۆساید (چه مک و پیناسه) میژووی جینۆساید، ئامانجه کانی جینۆساید	پینجهم	
شیوازه کانی جینۆساید	شه شه م	
رئیکه و تننامه ی قه دهغه کردن و سزادان له سهر جینۆساید	حه وته م	
جینۆساید دژی میله ته کورد		
ئه نفال و کیمیا باران_ جینۆسایدی ئیزیدیه کان		
کاریگه ریه کانی ئه نفال له رووی (مرویی_ ئابوری_ ژینگه یی)	هه شته م	
هه له کانی ناساندنی جینۆسایدی کورد (له سهر ئاستی ناوخو و نیوده له تی)		
ناساندنی جینده ر_ چه مک و پیناسه	نویه م	
تیوره کانی جینده ر	دهیه م	
پینگه ی ئافره تی کورد له میژوودا	یازده م	
جینده ر و خیزان_ جینده ر و کلتور_ جینده ر و سیاسه ت_ جینده ر و ئابووری	دوازده م	

Questions Example Design

پرسیاری نمونه یی

نونه ی پرسیاره کان:

پ / سی له مانه ی خواره وه پیناسه بکه:

۱_ کوردؤلوجی ۲_ دیالیکت ۳_ زمان ۴_ فۆنؤلوجی

پ^۲/تایبه تمه ندییه کانی زمان بژمیتره و باسیان بکه.

پ^۳/ئه م بۆشاییانهی خواره وه به وشه ی گونجاو پر بکه وه:

- ۱_..... ئاستیکی گرنگی زمانه، که له دیوی ناوه وهی هیما یا خود زمان ده کۆلیته وه، واته په یوه ندی به (ناو و ناولینراو) هه یه.
- ۲_ شیوه زاره کانی دیالیکتی گۆران بریتین له و و
- ۳_..... و بریتین له و کوردناسه پۆژئاواییانهی له باره ی کورد شتیان نووسیوو.
- ۴_ ولاتی کوردان به سه ر چه ند هه ریمیک دابه شکرابوون، وه ک و و
- ۵_ دیرک کینان کتیبیکی به ناوی له سه ر کورد نووسیوه.

پ^۴/وه لآمی هه ردوو لق بده ره وه.

أ_ هه نگاوه کانی چۆنییه تی درووستبوونی زمانی ستانده ر به ریگه ی پلانی زمانی باس بکه.

ب_ ئه ده ب چییه؟ به کورتی پیناسه ی بکه. ره گه زه کانی ئه ده ب چین؟ بیانژمیتره.

پرسیاره کانی مافی مرۆف و جینۆساید:

پرسیاری یه که م/ وه لآمی ئه مانه ی خواره وه بده ره وه: مافی مرۆف چه ند شتیک هه یه جیای ده کاته وه دیاری بکه. (حقوق الانسان له بعض المميزات يميزة، حددها).

پرسیاری دووه م/

پیناسه ی جینۆساید بکه و ئامانجه کانی جینۆساید بژمیتره و باسیان بکه. (عرف جینۆساید وم ثم عد

اهداف جینۆساید)

پرسیاری سییه م/

به کورتی باسی جینده ر بکه.

Extra notes:

External Evaluator:

